

LANDSSAMBAND LÖGREGLUMANNA

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu
Hr. Stefán Eiríksson
Hverfisgata 113-115
150 Reykjavík

AFRIT

Reykjavík, 31. mars 2009

Efni: Vinnutími og vaktkerfismál hjá starfsmönnum embættisins

Nú standa yfir miklar skipulagsbreytingar hjá embættinu í þá veruna að gerð verði út almenn löggæsla (almenn deild) frá fimm hverfastöðvum en jafnframt að starfræktar verði tilteknar einingar löggæslu sem verði miðlægar. Í samræmi við þetta hefur starfsfólki verið gefinn kostur á að velja sér starfsstöðvar og fyrirhugað er að breytingarnar taki gildi frá 1. maí nk.

Innan lögreglunnar hefur ávallt verið samið um vaktkerfin við fulltrúa starfsmanna og byggir það bæði á hefð og ákvæðum kjarasamnings LL og fjármálaráðherra. Ekki hefur enn verið gengið frá vinnutímasamningi en Lögreglufélag Reykjavíkur (LR) hefur komið að viðræðum við embætti yðar vegna þessara breytinga og haldið Landssambandi lögreglumanna (LL) upplýstu um stöðu þeirra. Að sögn fulltrúa LR er mikil óánægja meðal starfsmanna í almennri deild LRH með ýmsa þætti í þessum breytingum sérstaklega er varða vinnutímann.

Ljóst er að um gríðarlegt verkefni er að ræða við að breyta núverandi fimm vakta fyrirkomulagi í þá veruna að taka upp fjögurra vakta kerfi með blöndu af valfrjálsum vinnutíma líkt og fyrirhugað er nú. Auk þess eru til staðar starfsmenn á starfsstöðinni í Hafnarfirði sem hafa allt frá sameiningu embættis um áramótin 2006/2007, eða síðara tímamarki, unnið á 12 tíma vaktkerfi á þessum starfsstöðvum sem gerir þetta verkefni enn meira krefjandi varðandi þá starfsstöð. Þá er rétt að geta þess sérstaklega að þegar fimm vakta kerfið var tekið upp á sínum tíma var lögð gríðarleg vinna í það bæði af hálfu Lögreglufélags Reykjavíkur og lögreglunnar í Reykjavík. Kerfið var álitid „tímamótakerfi“ þegar það var sett á og voru samningsaðilar mjög ánægðir með að ná þeim áfanga.

Til viðbótar þessu ber að nefna að framundan er orlofstímabilið og mikilvægt er að starfsmenn fái sem fyrst að vita hvernig orlofstöku þeirra verði háttað en ekki síður hvernig vinnuomhverfi þeirra verður á þessu tímabili. Þá er ljóst að sá hópur lögreglumanna sem ráðinn var til tveggja mánaða nú um miðjan mars mun væntanlega hverfa á braut um miðjan maí og samkvæmt þeim upplýsingum sem LL hefur þá mun embættið ekki ráða í afleysingar í sumar.

AFRIT

LANDSSAMBAND LÖGREGLUMANNA

Við lauslega skoðun á vaktkerfi, sem sett hefur verið saman, fyrir lögreglustöðina í Hafnarfirði hefur komið í ljós að þar er mögulega verið að brjóta gegn gildandi kjarasamningi LL við fjármálaráðherra og leiðbeiningum samráðsnefndar um skipulag vinnutíma frá 1997, sem er fylgiskjal áðurnefnds kjarasamnings. Mögulegt brot á kjarasamningnum felast m.a. í skerðingu á lögbundnum lágmarkshvíldartíma lögreglumanna. LL lýtur það alvarlegum augum ef slíkir vankantar eru á því vaktkerfi sem verið er að leggja af stað með.

Eðlilegt verður að telja að LRH vandi betur til verka varðandi mögulega útfærslu vaktkerfa, sem kynnt verða starfsmönnum þannig að með hverju vaktaplani fylgi reikniforsendur er sýni hvorutveggja vinnu- og frítíma og að tryggt verði að farið sé að ákvæðum kjarasamninga í hvítvetna. Hér er og rétt að hnykkja á ákvæðum um uppsagnarfrest tiltekins vaktafyrirkomulags sem og að varðskrá þurfi að liggja fyrir mánuði áður en fyrsta vakt hefst skv. nýju vaktafyrirkomulagi. Hvorutveggja helgast einnig af því að starfsmenn geti tekið upplýsta ákvörðun um hvort þeir vilji nýta sér ákvæði 19. gr. starfsmannalaganna um uppsögn.

Mannauðurinn hlýtur að vera embættinu allt enda er það í samræmi við hvorutveggja starfsmannastefnu lögreglunnar og embættisins og því afar mikilvægt að starfsfólk sé haft með í ráðum frá upphafi en ekki eingöngu á seinni stigum máls. Þá verður hér og að horfa til þess að breytingar hafa í för með sér óvissu fyrir, ekki einungis þá starfsmenn sem þær taka til, heldur einnig fjölskyldur viðkomandi. Kynningar á öllum breytingum verður að vanda í hvítvetna til að tryggja það að þær séu ekki misvisandi og gefi ranga eða villandi mynd af þeim breytingum sem vænta meg.

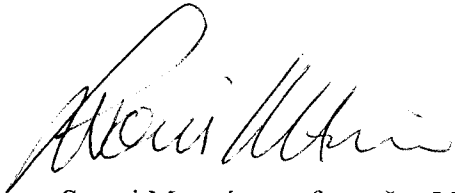
Að síðustu er rétt að áréttja það að lögreglan hefur, undanfarnar vikur, mánuði og ár gengið í gegnum gríðarlegar breytingar á allri starfsemi sinni, sem fylgt hefur niðurskurður í heildartekjum lögreglumanna. Ofan á allar þessar breytingar, sem mikill og jákvæður vilji var fyrir m.a. hjá LL, hefur það ástand fylgt sem kristallaðist í afar erfiðum vinnuaðstæðum fyrir lögreglumenn hjá embættinu í „búsáhaldabyltingunni“ svokölluðu. Þær stundir reyndu gríðarlega á þol allra sem að þeim komu með einum eða öðrum hætti og ekki síður fjölskyldur þeirra lögreglumanna sem þar stóðu vaktina. Ofan í allt þetta horfa lögreglumenn, sem og aðrir ríkisstarfsmenn, fram á erfiða tíma í öllum ríkisrekstri á hausti og vetri komandi. Því verður hagræðing að liggja ljós fyrir og mikilvægt að skref í þá átt skapi raunverulega þann ávinning sem stefnt er að með breytingum hverju sinni svo ekki komi til frekari samdráttar í ráðningum eða versta falli uppsögnum lögreglumanna. Slík staða væri algerlega óásættanleg að mati LL enda álag á þegar undirmönnum og undirfjármögnuð lögreglulið landsins nóg.

LL og LR gera þær kröfur að þegar verði gengið til samninga við LR um útfærslu nýs vaktkerfis fyrir almenna lögreglu LRH þar sem gengið verði frá þáttum er varða vinnuframlag, hvíldartíma, yfirvinnugreiðslur og önnur atriði sem taka þarf á í slíkum samningum sbr. fyrirliggjandi samninga LR við lögreglustjóran í Reykjavík.

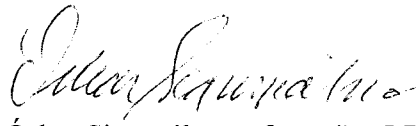
LANDSSAMBAND LÖGREGLUMANNA

Þá gera félögin einnig þá kröfu að fyrirhuguðum vaktkerfisbreytingum verði frestað fram á haustið þegar orlofstöku starfsmanna er lokið, sbr. það sem fram hefur komið í máli fulltrúa LR á þeim fundum sem þegar hafa verið haldnir með yfirstjórn LRH um útfærslu vaktkerfisins.

F.h. Landssambands lögreglumanna og Lögreglufélags Reykjavíkur

Snorri Magnússon, formaður LL

Óskar Sigurpálsson, formaður LR

AFRIT

Viljayfirlýsing um vaktkerfismál LRH

Það hefur legið fyrir um nokkurt skeið að rekstur LRH yrði að laga frekar að þeim fjárveitingum sem embættinu eru ætlaðar, en frá stofnun þess hefur illa gengið að ná því markmiði. Ljóst er að embættið verður að grípa til aðgerða til að snúa þessari þróun við. Mikilvægt er að leita allra leiða við að ná settu marki en á sama tíma tryggja gæði starfseminnar í samræmi við þá hugmyndafræði sem kynnt hefur verið, stefnumörkun og framtíðarsýn. Breyting á vaktkerfi lögreglu er leið að því marki.

Í þessu ljósi og þess knappa tíma sem lögreglan hefur til að bregðast við rekstrarvandinum, undirrita lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu og Lögreglufélag Reykjavíkur, (LR), Félag íslenskra rannsóknarlögreglumanna (FÍR) og Landsamband lögreglumanna (LL) með sér svohljóðandi viljayfirlýsingu:

1. Að stjórn LR leiti samþykkis félagsmanna til að breyta tímabundið, frá 1. apríl 2009 til næstu áramóta, starfsdegi í vinnuframlag/vinnuskyldu. Þannig skili hver starfsmaður aukalega einni níu tíma vakt á mánuði er unnin verður á aukavinnuskyldum degi. Álagsgreiðslur verði í samræmi við kjarasamning.
2. Að í framhaldinu verði leitast við að koma til móts við sjónarmið um sveigjanlegan vinnutíma og/eða óskir um annað vaktkerfi sem hentugra þykir.
 - a. Að eigi síðar en 15. október 2009 liggi fyrir ákvörðun um nýtt vaktkerfi.

Fyrir hönd LRH

Stefán Eiríksson

Fyrir hönd LL

Snorri Magnússon

Fyrir hönd LR

Óskar Sigurpálsson

Fyrir hönd FÍR

Þórir Steingrímsson

AFRIT

AFRIT

Áherslur í löggæslu hafa einnig breyst samfara breytingum í samfélaginu og uppbyggingu borgarinnar. Þannig má nefna að frá 1970 hefur útgáfa áfengisleyfa í Reykjavík margfaldast og voru 165 leyfi gefin út á síðastliðnu ári á móti 11 árið 1970. Fjöldun vinveitingastaða hefur verið mest í miðborginni og voru um eitt hundrað áfengisleyfi gefin út á síðastliðnu ári vegna veitinga- og skemmtistaða á því svæði.

Einnig hefur fjöldi skráðra ökutækja í borginni frá 1970 fram til 1997 nær þrefaldast (Fjármáladeild Reykjavíkurborgar, 1999), sem leitt hefur til aukins umferðarþunga og þar af leiðandi aukinnar þarfar fyrir eftirlit með umferð.

Skipurit

Á síðustu árum hafa orðið nokkrar breytingar á stjórnskipulagi lögreglunnar í Reykjavík. Um mitt árið 1997 var staða varalögreglustjóra stofnuð við embættið auk þess sem settur var sérstakur saksóknari við embættið í samræmi við lagabreytingar frá 1996 sem tóku gildi 1. júlí 1997. Á sama tíma var aðstoðaryfirlögregluþjónnum fjölgað úr fjórum í átta og auk þess voru ýmsar deildir færðar á milli sviða.

Árið 1998 varð ljóst að grípa þyrfti til frekari breytinga á skipulagi embættisins og voru gerðar tvær úttektir á því með það að leiðarljósi. Ákveðið var að breyta skipulagi í samræmi við niðurstöður úttektar VSÓ á stjórnskipulagi embættis lögreglustjórans í Reykjavík. Helstu breytingar voru þær að ný staða framkvæmdarstjóra þjónustu- og rekstrarsviðs var auglýst og var ráðið í hana í lok ársins. Með þessari breytingu er leitast við að gera rekstur embættisins öflugri og fjármálastjórn skilvirkari m.a. með því að auka svigrúm og ábyrgð stjórnenda einstakra deilda. Einnig urðu þær breytingar að báðir yfirlögregluþjónar embættisins fluttust yfir til ríkislögreglustjóra og tók fyrrverandi yfirlögregluþjónn hjá ríkislögreglustjóra við starfi þeirra hjá embættinu. Þá var verkaskipting rannsóknarlögreglumanna og lögfræðinga gerð skýrari, auk þess sem leitast var við að tryggja að endurbætur á húsnæði væru í samræmi við þarfir í hverri deild fyrir sig.

Ekki er litið svo á að endurskipulagningu sé lokið enda hlýtur starfsemi lögreglu að vera í stöðugri þróun samhliða þeim breytingum sem eiga sér stað innan umdæmisins og í takt við nýjar áherslur og hugmyndir.

II. Hluti

BREYTINGAR OG NÝJUNGAR ÁRÍÐ 1998

Starf lögreglu er í stöðugri þróun enda þarf lögregla að vera í stakk búin til að bregðast við breyttum forsendum til að þjónusta samfélagið. Því eiga sér stað margvíslegar breytingar á starfseminni á hverju ári t.a.m. hvað varðar skipulag og nýtingu nýrrar tækni. Hér verða kynntar nokkrar af þeim breytingum og nýjungum sem unnið var að innan embættis lögreglustjórans í Reykjavík árið 1998.

Breytingar á vaktkerfi

Rekstur almennrar deildar lögreglunnar í Reykjavík tók miklum stakkaskiptum á árinu 1998, einkum í kjölfar breytinga á vaktkerfi starfsmanna. Eftir nokkurn undirbúning var ákveðið að breyta vaktkerfi lögreglu þannig að fimm vaktir yrðu á sólarhring í stað fjögurra áður og leitast þannig við að stytta vinnutíma lögreglumanna samkvæmt vinnutímatilskipun Evrópusambandsins. Við undirbúning á þessari breytingu var tekið mið af því að ekki yrði

AFRIT

AFRIT

tekið upp nýtt vaktkerfi fyrr en eftir sumarfrí en vegna vinnutímatilskipunarinnar var nauðsynlegt að taka fimmvaktakerfið í notkun nokkuð fyrr en áætlað var. Einnig var lögð áhersla á það af hálfu fjárveitingavaldsins að einhver reynsla væri komin á rekstur fimmvaktakerfisins áður en endanlega yrði gengið frá fjárlögum fyrir árið 1999.

Strax í upphafi var ljóst að töluvert vantaði af mannskap í almennri deild til að rekstur fimmvaktakerfis gæti gengið með eðlilegum hætti þar sem gengið var út frá því að 25 lögreglumenn yrðu á hverri vakt eða 125 menn í allt, en þegar farið var af stað með vaktkerfið voru 104 lögreglumenn starfandi í deildinni. Því var gripið til þess ráðs að láta lögreglumenn taka að sér aukavinnu. Einnig voru ráðnir afleysingamenn og menntaðir lögreglumenn frá öðrum embættum og menn sem hætt höfðu störfum fyrir nokkrum árum fengust til starfa á ný.

Með tilkomu fimmvaktakerfisins sinna lögreglumenn styttri vöktum en áður og fá að auki lengra samfelld vaktfrí. Vegna mannfæðar og þar af leiðandi mikillar aukavinnu náði tilkoma fimmvaktakerfisins þessum markmiðum ekki að fullu fyrr en við lok árs 1998.

Breytt skipulag umferðardeildar

Nokkrar skipulagsbreytingar urðu á umferðardeild á síðastliðnu ári eftir að ákveðið var að frá og með 1. ágúst 1998 heyrði umferðardeild undir aðstoðaryfirlögregluþjón almennrar deildar og staða sérstaks aðstoðaryfirlögregluþjóns umferðardeildar yrði lögð niður á sama tíma. Þá var ákveðið að aðstaða umferðardeildar færðist yfir á gang almennrar deildar þegar framkvæmdum þar væri lokið. Einnig voru fimm stöður úr umferðardeild færðar yfir í almennu deildina vegna vaktkerfisbreytinga þar.

Dagleg stjórnun hverfastöðva

Um mitt ár 1997 var ákveðið að virkja starfsemi á hverfastöðvunum með því að gera aðalvarðstjóra vaktanna ábyrga fyrir daglegri stjórnun stöðvanna. Það fyrirkomulag gekk ekki sem skyldi og var því ákveðið á síðastliðnu ári að festa á hverri stöð eina stöðu aðalvarðstjóra sem færi með daglega stjórn stöðvarinnar og bæri ábyrgð á henni. Þessi ákvörðun hefur komið mjög vel út og hefur sýnt sig að hún var nauðsynleg. Þannig hefur stjórnun hverfastöðvanna orðið ábyrgari og auðveldara en áður fyrir yfirstjórn almennu deildar að koma fyrirmælum til stöðvanna. Þá hefur vægi starfsmanna hverfastöðvanna við úrlausn mála aukist enda málum áður vísað til aðalvarðstjóra vaktanna sem oft höfðu ekki tök á að vinna úr þeim vegna fjarlægðar við hverfastöðvarnar.

AFRIT

TILSKIPUN EVRÓPUÞINGSINS OG RÁÐSINS 2000/34/EB

frá 22. júní 2000

um breytingu á tilskipun ráðsins 93/104/EB um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma þannig að hún taki til þeirra geira og þeirrar starfsemi sem fellur utan gildissviðs þeirrar tilskipunar

EVROÞUPINGIÐ OG RÁÐ EVRÓPUSAMBANDSINS Hafa,
með hliðsjón af stofnsáttmála Evrópubandalagsins, einkum 2. mgr. 137. gr.,

með hliðsjón af tillögu framkvæmdastjórnarinnar ⁽¹⁾,

með hliðsjón af álit efnahags- og félagsmálanefndarinnar ⁽²⁾,

í samræmi við málsmæðferðina sem mælt er fyrir um í 251. gr. sáttmálans ⁽³⁾ á grundvelli sameiginlegs texta sátta-nefndarinnar frá 3. apríl 2000,

og að teknu tilliti til eftirfarandi:

- 1) Í 137. gr. sáttmálans er kveðið á um að bandalagið skuli styðja og bæta við starfsemi aðildarríkjanna með það í huga að bæta vinnuumhverfi og vernda þannig öryggi og heilsu starfsmanna. Í tilskipunum, sem samþykktar eru á grundvelli þeirrar greinar, skal forðast að leggja á hömlur á sviði stjórnsýslu, fjármála eða löggjafar sem staðið gætu í vegi fyrir stofnun og vexti lítilla og meðalstórra fyrirtækja.
- 2) Í tilskipun ráðsins 93/104/EB frá 23. nóvember 1993 um ákveðna þætti er varða skipulag vinnutíma ⁽⁴⁾ er mælt fyrir um lágmarkskröfur um öryggi og heilbrigði við skipulag vinnutíma, að því er varðar daglegan hvíldartíma, hlé, vikulegan hvíldartíma, vikulegan hámarksvinnutíma, árlegt orlof og þætti varðandi næturvinnu, vaktavinnu og vinnumynstur. Tilskipuninni skal breytt af eftirfarandi ástæðum.
- 3) Flutningar á vegum, í lofti, á sjó, járnbrautum og skipgengum vatnaleiðum, fiskveiðar og önnur vinna á sjó og starfsemi lækna í starfshjálfun falla utan gildissviðs tilskipunar ráðsins 93/104/EB.
- 4) Í tillögu framkvæmdastjórnarinnar frá 20. september 1990 voru engar undanþágur veittar frá tilskipun ráðsins 93/104/EB fyrir tiltekna geira eða starfsemi né samþykkti Evrópuþingið slíkar undanþágur í álit sínu frá 20. febrúar 1991.

⁽¹⁾ Stjtið. EB C 43, 17.2.1999, bls. 1.

⁽²⁾ Stjtið. EB C 138, 18.5.1999, bls. 33.

⁽³⁾ Álit Evrópuþingsins frá 14. apríl 1999 (Stjtið. EB C 219, 30.7.1999, bls. 231), sameiginleg afstaða ráðsins frá 12. júlí 1999 (Stjtið. EB C 249, 1.9.1999, bls. 17) og ákvörðun Evrópuþingsins frá 16. nóvember 1999 (hefur enn ekki verið birt í Stjórnartíðindum EB). Ákvörðun Evrópuþingsins frá 17. maí 2000 og ákvörðun ráðsins frá 18. maí 2000.

⁽⁴⁾ Stjtið. EB L 307, 13.12.1993, bls. 18.

- 5) Vernda skal heilbrigði og öryggi starfsmanna á vinnustað af þeirri ástæðu að þeir eru starfsmenn en ekki vegna þess að þeir vinna innan tiltekna geira eða við tiltekna starfsemi.
- 6) Að því er varðar löggjöf, sem bundin er við tiltekinn geira, fyrir farstarfsmenn er þörf á hliðstæðri nálgun til fyllingar ákvæðum um öryggi í flutningum og heilbrigði og öryggi viðkomandi starfsmanna.
- 7) Taka þarf tillit til sérstöðu starfsemi á sjó og starfsemi lækna í starfshjálfun.
- 8) Tryggja skal einnig verndun heilbrigðis og öryggis farstarfsmanna innan þeirra geira og þeirrar starfsemi sem undanþegin var.
- 9) Rýmka ber gildandi ákvæði um árlegt orlof og heilbrigðiseftirlit vegna næturvinnu og vaktavinnu þannig að þau taki til farstarfsmanna innan þeirra geira og þeirrar starfsemi sem undanþegin var.
- 10) Aðlaga ber gildandi ákvæði um vinnu- og hvíldartíma fyrir farstarfsmenn innan þeirra geira og þeirrar starfsemi sem undanþegin var.
- 11) Allir starfsmenn skulu fá viðunandi hvíldartíma. Hugtakið „hvíld“ skal tjá í tímacingum, þ.e. dögum, klukkustundum og/eða hlutum þeirra.
- 12) Evrópusamningur um skipulag á vinnutíma sjómanna gekk í gildi með tilskipun ráðsins ⁽⁵⁾, samkvæmt tillögu framkvæmdastjórnarinnar í samræmi við 2. mgr. 139. gr. sáttmálans. Því skulu ákvæði þessarar tilskipunar ekki gilda um sjómenn.
- 13) Að því er varðar „sjómenn sem fiska upp á hlut“ og eru starfsmenn er það aðildarríkjanna að ákvarða, skv. 7. gr. tilskipunar ráðsins 93/104/EB skilyrðin fyrir rétti til árlegs orlofs og veitingu þess, þar á meðal tilhögun greiðslna.
- 14) Sérstakir staðlar, sem mælt er fyrir um í öðrum bandalagsgerningum og tengjast t.d. hvíldartíma, vinnutíma, árlegu orlofi og næturvinnu fyrir tiltekna flokka starfsmanna, skulu vera réthærri en ákvæði tilskipunar ráðsins 93/104/EB eins og henni er breytt með þessari tilskipun.

⁽⁵⁾ Tilskipun ráðsins 1999/63/EB frá 21. júní 1999 um samning um skipulag á vinnutíma sjómanna á kaupskipum milli Samtaka skipaeigenda í Evrópubandalaginu (ECSA) og Samtaka félaga flutningaverkamanna í Evrópusambandinu (FST) (Stjtið. EB L 167, 2.7.1999, bls. 33).

- 15) Með hliðsjón af fordæmi dómstóls Evrópubandalaganna skal ákvæðið um hvíld á sunnudögum falla niður.
- 16) Í máli C-84/94, Breska konungsríkið gegn ráðinu ⁽¹⁾, kvað dómstóllinn upp þann dóm að tilskipun ráðsins 93/104/EB væri í samræmi við dreifræðisregluna og meðalhófsregluna sem settar eru fram í 5. gr. sáttmálans. Ekkert tilefni er til að ætla að þessi dómur eigi ekki við um sambærilegar reglur um ýmsa þætti er varða skipulag vinnutíma í þeim geirum og þeirri starfsemi sem undanþegin var.

SAMÞYKKT TILSKIPUN ÞESSA:

1. gr.

Tilskipun 93/104/EB er breytt sem hér segir:

1. Í stað 3. mgr. 1. gr. komi eftirfarandi:

„3. Þessi tilskipun skal gilda um starfsemi í öllum geirum, jafnt opinbera geiranum sem einkageiranum, í skilningi 2. gr. tilskipunar 89/391/EBE, sbr. þó 14. og 17. gr. þessarar tilskipunar.

Þessi tilskipun skal ekki gilda um sjómenn, eins og þeir eru skilgreindir í tilskipun ráðsins 1999/63/EB frá 21. júní 1999 um samning um skipulag á vinnutíma sjómanna á kaupskipum milli Samtaka skipaeigenda í Evrópubandalaginu (ECSA) og Samtaka félaga flutningaverkamanna í Evrópusambandinu (FST)(*), sbr. þó 8. mgr. 2. gr. þessarar tilskipunar.

(*) Stjtið. EB L 167, 2.7.1999, bls. 33).“;

2. Í 2. gr. bætist eftirfarandi við:

„7. „farstarfsmaður“: starfsmaður í áhöfn hjá fyrirtæki sem rekur flutningaþjónustu fyrir farþega eða vörur á vegum, í lofti eða á skipgengum vatnaleiðum;

8. „vinna á hafi úti“: vinna sem er unnin að mestu leyti á eða frá mannvirkjum á hafi úti (þ.m.t. borpöllum), í beinum eða óbeinum tengslum við leit, vinnslu eða nýtingu á jarðefnaauðlindum, þ.m.t. á kolvatns-efnum, og köfun í tengslum við slíka starfsemi, hvort sem hún fer fram frá mannvirki á hafi úti eða frá skipi;

9. „viðunandi hvíld“: það að starfsmenn hafi reglubundinn hvíldartíma sem mældur er í tímaeiningum og er nægilega langur og samfelldur til að tryggja að þeir valdi ekki sjálfum sér, samstarfsmönnum eða öðrum tjóni vegna þreytu eða óreglulegs vinnumynsturs og að þeir skaði ekki heilsu sína, hvorki til skamms tíma né lengri tíma lítið.“;

(¹) Dómasafn EB (ECR) 1996, bls 1 - 5755.

3. Eftirfarandi undirgrein í 5. gr. falli niður:

„Lágmarkshvíldartíminn, sem um getur í fyrstu undirgrein, skal að jafnaði taka til sunnudags.“

4. Í stað 14. gr. komi eftirfarandi:

„14. gr.

Sérhæfðari bandalagsákvæði

Þessi tilskipun skal ekki gilda þegar aðrir bandalagsgæringar fela í sér sérhæfðari kröfur varðandi skipulag vinnutíma tiltekinna starfsgreina eða atvinnustarfsemi.“

5. Í stað málsgreinar 2.1 í 17. gr. komi eftirfarandi:

„2.1. úr 3., 4., 5., 8. og 16. gr.:“

a) vegna starfa þar sem vinnustaður er fjarri búsetustað viðkomandi starfsmanns, þ.m.t. vinna á hafi úti, eða langt er á milli mismunandi vinnustaða starfsmannsins;

b) vegna öryggis- og eftirlitsstarfa sem krefjast stöðugrar viðveru til verndar eignum og fólki. Hér er einkum átt við öryggisverði, húsverði eða öryggisgæslufyrirtæki;

c) vegna starfa sem fela í sér þörf á samfelldri þjónustu eða framleiðslu, hér er einkum átt við:

i) þjónustu sem tengist móttöku, meðferð og/eða umönnun á sjúkrahúsum eða sambærilegum stofnunum, þ.m.t. starfsemi lækna í starfshjálfun, á dvalarstofnunum og í fangelsum,

ii) hafnar- eða flugvallarstarfsmenn,

iii) fólki sem starfar við blöð, útvarp, sjónvarp, kvikmyndaframleiðslu, póst- og fjarskiptaþjónustu, sjúkra-, bruna- og almannavarnaþjónustu,

iv) gas-, vatns- og rafmagnsframleiðslu og dreifingu, sorphirðu og brennsluver,

v) atvinnugreinar þar sem ekki er unnt að rjúfa vinnuferli af tæknilegum ástæðum,

vi) rannsóknar- og þróunarvinnu,

vii) landbúnað,

viii) starfsmenn sem annast reglubundna farþegaflutninga í borgum;

d) þegar vinnuhrota er fyrirsjáanleg, einkum í:

i) landbúnaði,

ii) ferðaþjónustu,

iii) pósthjónustu;

e) þegar um er að ræða fólki sem vinnur við járnbrautarflutninga:

- i) sem vinnur ósamfellt,
- ii) sem dvelur á vinnutíma um borð í lestum, eða
- iii) við störf sem eru háð tímaáætlunum flutninga og þar sem tryggja verður að járnbrautarumferð sé samfelld og reglubundin.“

6. Í 2. mgr. 17. gr. bætist eftirfarandi við:

„2.4. úr 6. gr. og 2. mgr. 16. gr. þegar um er að ræða lækna í starfsþjálfun:

a) að því er varðar 6. gr. á 5 ára aðlögunartímabili frá 1. ágúst 2004.

i) Aðildarríkjum er heimilt að taka sér allt að tveimur árum í viðbót, ef nauðsyn ber til, til að takast á við þau vandkvæði sem fylgja því að uppfylla ákvæði um vinnutíma sem tengjast skyldum þeirra til að skipuleggja og sjá fyrir heilbrigðisþjónustu og heilsuvernd. Að minnsta kosti sex mánuðum fyrir lok aðlögunartímabilsins skal viðkomandi aðildarríki tilkynna framkvæmdastjórninni það ásamt rökstuðningi svo að framkvæmdastjórnin geti gefið álit sitt, eftir viðeigandi samráð, innan þriggja mánaða frá viðtöku slíkra upplýsinga. Fari aðildarríkið ekki að álit framkvæmdastjórnarinnar skal það færa rök fyrir þeirri ákvörðun sinni. Tilkynning og rökstuðningur aðildarríkisins og álit framkvæmdastjórnarinnar skulu birt í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna* og send áfram til Evrópuþingsins.

ii) Aðildarríkjum er heimilt að taka sér allt að einu ári í viðbót, ef nauðsyn ber til, til að takast á við sérstök vandkvæði sem fylgja því að uppfylla áðurnefndar skyldur. Þau skulu fylgja málsmæðferðinni sem sett er fram í i-lið.

Að því er varðar aðlögunartímabilið:

iii) Aðildarríkin skulu sjá til þess að fjöldi vinnustunda á viku fari aldrei yfir 58 stundir að meðaltali á fyrstu þremur árum aðlögunartímabilsins, 56 stundir að meðaltali á næstu tveimur árum þar á eftir og að meðaltali 52 stundir á þeim tíma sem kann að vera eftir.

iv) Vinnuveitandi skal hafa samráð við fulltrúa starfsmanna með góðum fyrirvara með það í huga að ná samkomulagi, þar sem því verður komið við, um tilhögun á aðlögunartímabilinu. Innan þeirra takmarkana, sem

settar eru fram í iii-lið, getur slíkt samkomulag tekið til:

- meðalfjöldi vinnustunda á viku á aðlögunartímabilinu; og
- ráðstafana til að fækka vinnustundum á viku í 48 að meðaltali í lok aðlögunartímabilsins;

b) að því er varðar 2. mgr. 16. gr., að því tilskildu að viðmiðunartímabilið sé ekki lengra en 12 mánuðir á fyrsta hluta aðlögunartímabilsins, sem tiltekið er í iii-lið a-liðar, og sex mánuðir þar á eftir.“;

7. Eftirfarandi greinar bætist við:

„17. gr. a

Farstarfsmenn og vinna á hafi úti

1. Ákvæði 3., 4., 5. og 8. gr. gilda ekki um farstarfsmenn.

2. Aðildarríkin skulu hins vegar gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að farstarfsmenn eigi rétt á viðunandi hvíld, nema við þær aðstæður sem mælt er fyrir um í málsgrein 2.2 í 17. gr.

3. Með fyrirvara um almennar meginreglur um verndun öryggis og heilbrigðis starfsmanna og að því tilskildu að samráð sé haft við fulltrúa vinnuveitanda og viðkomandi starfsmanna og að kapp sé lagt á að hvetja til hverskonar viðeigandi skoðanaskipta milli aðila vinnumarkaðarins, þ.m.t. samningaviðræðna ef aðilar óska þess, er aðildarríkjum heimilt, af hlutlægum og tæknilegum ástæðum eða ástæðum sem varða skipulag vinnunnar, að lengja viðmiðunartímabilið, sem um getur í 2. mgr. 16. gr., í tólf mánuði fyrir starfsmenn sem aðallega stunda vinnu á hafi úti.

4. Eigi síðar en 1. ágúst 2005 skal framkvæmdastjórnin, að höfðu samráði við aðildarríkin og vinnuveitendur og launþega á evrópskum vettvangi, endurskoða hvernig ákvæðunum er framfylgt, að því er varðar starfsmenn á hafi úti, með tilliti til öryggis- og heilbrigðismála með það í huga að koma fram með viðeigandi breytingar ef þörf er á.

17. gr. b

Starfsmenn á sjófiskiskipum

1. Ákvæði 3., 4., 5., 6. og 8. gr. gilda ekki um starfsmenn á sjófiskiskipum, sem sigla undir fána aðildarríkis.

2. Aðildarríkin skulu hins vegar gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja að sérhver starfsmaður á sjófiskiskipi, sem siglir undir fána aðildarríkis, eigi rétt á viðunandi hvíld og takmarka fjölda vinnustunda við 48 klukkustundir á viku að meðaltali á viðmiðunartímabili sem er ekki lengra en tólf mánuðir.

3. Í samræmi við þörfina á að vernda öryggi og heilbrigði slíkra starfsmanna skulu aðildarríkin, innan þeirra takmarkana sem settar eru fram í 2., 4. og 5. mgr., gera nauðsynlegar ráðstafanir til að tryggja:

- a) að vinnutími takmarkist við hámarksfjölda klukkustunda sem ekki má fara yfir á tilteknu tímabili, eða
- b) að veittur sé lágmarksfjöldi hvíldarstunda á tilteknu tímabili.

Hámarksfjöldi vinnustunda eða lágmarksfjöldi hvíldarstunda skal skilgreindur í lögum eða stjórnslufyrirmælum eða í kjarasamningum eða samningum milli aðila vinnumarkaðarins.

4. Mörk vinnu- eða hvíldartíma skulu vera annaðhvort:

- a) hámarksfjöldi vinnustunda, sem ekki skal vera meiri en:
 - i) 14 klukkustundir á hverju 24 klukkustunda tímabili, og
 - ii) 72 klukkustundir á hverju sjö daga tímabili;eða

- b) lágmarksfjöldi hvíldarstunda, sem ekki skal vera minni en:
 - i) 10 klukkustundir á hverju 24 klukkustunda tímabili, og
 - ii) 77 klukkustundir á hverju sjö daga tímabili.

5. Hvíldartíma má ekki skipta upp í meira en tvo hluta og skal annar hluti hvíldartímans vera að minnsta kosti sex klukkustundir og ekki skulu líða meira en 14 klukkustundir á milli tveggja hvíldartíma.

6. Í samræmi við almennar meginreglur um verndun öryggis og heilbrigðis starfsmanna og af hlutlægum og tæknilegum ástæðum eða ástæðum, sem varða skipulag vinnunnar, er aðildarríkjunum heimilt að leyfa undanþágur, þ.m.t. að koma á viðmiðunartímabilum, frá þeim takmörkunum sem mælt er fyrir um í 2., 4. og 5. mgr. Slíkar undanþágur skulu, að því marki sem hægt er, vera í samræmi við setta staðla en heimilt er að miða við tíðari eða lengri orlofstímabil eða veitingu uppbótarorlofs fyrir starfsmennina. Mæla má fyrir um slíkar undantekningar í

- i) lögum eða stjórnslufyrirmælum, að því tilskildu að samráð sé haft við fulltrúa vinnuveitenda og viðkomandi starfsmanna og að kapp sé lagt á að hvetja til hverskonar skoðanaskipta milli aðila vinnumarkaðarins, eða
- ii) kjarasamningum eða samningum milli aðila vinnumarkaðarins.

7. Skipstjóri á sjófiskiskipi getur krafist þess að starfsmenn um borð vinni þá tíma sem nauðsynlegir eru á þeirri stundu vegna öryggis skipsins, skipverja um borð

eða farms eða til að koma til aðstoðar öðrum skipum eða skipverjum í nauð á hafi úti.

8. Aðildarríki geta kveðið á um að starfsmenn á sjófiskiskipum, sem landslög eða venja mæla fyrir um að megi ekki stunda veiðar á tilteknu tímabili almanaksársins sem er lengra en einn mánuður, skulu taka árlegt orlof, í samræmi við 7. gr., innan framangreinds tímabils.“

2. gr.

1. Aðildarríkin skulu samþykkja nauðsynleg lög og stjórnslufyrirmæli til að fara að tilskipun þessari eigi síðar en 1. ágúst 2003 eða sjá til þess að í síðasta lagi þann dag hafi aðilar vinnumarkaðarins gert nauðsynlegar ráðstafanir, með samningi, enda er aðildarríkjunum skylt að gera allar nauðsynlegar ráðstafanir til vera ávallt í aðstöðu til að ábyrgjast þær niðurstöður sem mælt er fyrir um í þessari tilskipun. Að því er varðar lækna í starfsþjálfun skal þessi dagsetning vera 1. ágúst 2004. Þau skulu tilkynna það framkvæmdastjórninni þegar í stað.

2. Þegar aðildarríkin samþykkja ráðstafanirnar sem um getur í 1. mgr. skal vera í þeim tilvísun í þessa tilskipun eða þeim fylgja slík tilvísun þegar þær eru birtar opinberlega. Aðildarríkin skulu setja nánari reglur um slíka tilvísun.

3. Með fyrirvara um rétt aðildarríkjanna til að setja ný laga-, stjórnslu- eða samningsákvæði á sviði vinnutíma í ljósi breyttra aðstæðna að uppfylltum lágmarkskröfunum, sem kveðið er á um í þessari tilskipun, skal framkvæmd þessarar tilskipunar ekki teljast gild rök fyrir því að draga úr þeirri almennu vernd sem starfsmönnum er búin.

4. Aðildarríkin skulu senda framkvæmdastjórninni þau ákvæði úr landslögum sem þegar hafa verið samþykkt eða sem samþykkt verða um málefni sem tilskipun þessi nær til.

3. gr.

Eigi síðar en 1. ágúst 2009 skal framkvæmdastjórnin, að höfðu samráði við aðildarríkin og vinnuveitendur og launþega á evrópskum vettvangi, endurskoða hvernig ákvæðunum er framfylgt, að því er varðar starfsmenn á sjófiskiskipum og kanna sérstaklega hvort þessi ákvæði eiga við, einkum með tilliti til öryggis- og heilbrigðismála, með það í huga að leggja til viðeigandi breytingar ef þörf er á.

4. gr.

Eigi síðar en 1. ágúst 2005 skal framkvæmdastjórnin, að höfðu samráði við aðildarríkin og vinnuveitendur og launþega á evrópskum vettvangi, endurskoða hvernig ákvæðunum er framfylgt, að því er varðar starfsmenn sem annast reglubundna farþegaflutninga í borgum, með það í huga að leggja til viðeigandi breytingar, ef þörf er á, til að tryggja samfellda og viðeigandi stefnu innan geirans.

5. gr.

Tilskipun þessi öðlast gildi á þeim degi sem hún birtist í *Stjórnartíðindum Evrópubandalaganna*.

6. gr.

Tilskipun þessari er beint til aðildarríkjanna.

Gjört í Lúxemborg 22. júní 2000.

Fyrir hönd Evrópuþingsins,

N. FONTAINE

forseti.

Fyrir hönd ráðsins,

J. SÓCRATES

forseti.

Yfirlýsing framkvæmdastjórnarinnar um hvíld á sunnudögum

Framkvæmdastjórnin lýsir því yfir að hún muni fjalla um stöðu aðildarríkjanna, að því er varðar löggjöf um hvíld á sunnudögum, í næstu skýrslu sinni um framkvæmd vinnutímatilskipunarinnar (93/104/EB).

Yfirlýsing framkvæmdastjórnarinnar um framkvæmd 6. mgr. 1. gr.

Framkvæmdastjórnin lýsir því yfir að hún hyggist hafa samráð við vinnuveitendur og launþega á evrópskum vettvangi og fulltrúa aðildarríkjanna, áður en hún gefur álit sitt, með það í huga að skila álitinu sínu þremur mánuðum eftir að hún fær tilkynningu frá aðildarríkjunum.
